

Владимир Полеганов - „Другият сън“

За първи път разбрах за другия свят, когато по-миналия месец се опитах да се обадя на жена ми и даваше заето. Три пъти набирах, чаках и затварях. На четвъртия, точно преди да се откажа, някой от другата страна вдигна и започна да ми говори. Гласът не се разпознаваше като мъжки, но не бих го определил и като женски. Езикът, на който говореше, също не ми беше познат – приличаше на много езици, които съм чувал, на някои, които говоря, но беше и нещо напълно ново, възможно само за една от онези програми, симулиращи звуците на природата така убедително и изкуствено, че да те хване страх. И аз се уплаших, но за кратко. Помислих, че жена ми най-накрая е полудяла, че е постигнала това, което винаги съм мислел, че иска. Представих си я от другата страна, притиснала слушалката до бледото си лице, обърнала очите си навътре, към мрака зад погледа си, отворила уста, извадила език в плен на внезапна шизофазия... Беше наистина страшна картина и ми трябваше доста време, за да я неутрализирам, да сложа друг образ на нейно място и да се опитам да кажа нещо. Успях да измъкна само едно „ало“, и то така тихо, че чуждите звуци го разкъсаха и погълнаха веднага. Потокът от думи не спираше, затова реших да млъкна и просто да слушам. Ако бяха демони, сигурно скоро щяха да оставят жена ми. Ако беше лудост, може би щях да свикна с това и дори да се науча да съм щастлив, защото и тя е щастлива. Колкото повече слушах, толкова повече звуците ставаха думи – улавях началото и края на почти всяка от тях; усещах паузите; катерех се и се спусках след интонацията; страхът се превърна във вълнение; сигурно адреналинът е бушувал в тялото ми, не знам. Не знам и колко време съм прекарал в слушане, защото, когато затворих телефона, навън беше тъмно. Не се опитах да набера номера на жена ми за пети път. Просто отидох до прозореца и се загледах в нощното небе. Тази вечер в него имаше нещо необяснимо. Нещо не ми позволяваше да завърша картината, да видя цялостен образ. Все едно пред очите ми е увеличена докрай снимка, от която липсва една малка част. Едва видима – пиксел или дори по-малък от пиксела елемент, ако има такова нещо, разбира се. Каквото и да беше и където и да се намираше, окото ми го регистрираше, но не знаеше как точно да предаде притеснението си на мозъка. Няма звезди, помислих, но после си казах, че в това няма нищо странно – такова е небето над всеки голям град през есента. Не се вижда от смог и облаци, в това е неговата необяснимост. Преди няколко години имах кратък период на вяра в мистичното. Той приключи, когато жена ми успя да ме убеди, че всичко това е резултат от напредването на технологиите. Те едновременно разкриват и забулват света, обясни ми тя по време на една вечеря с приятели. Няма как да не си объркан, всеки минава през такъв период. Докато ми говореше, аз кимах в знак на съгласие, но ми се искаше да я попитам нещо – какво, не си спомням сега. Не мога да се сетя и откога точно е този спомен – вечерята с приятелите, нейното обяснение и краят на моята вяра. Сега може би отново вярвам, но в другия свят, онзи, за който разбрах от телефона. Вече втори месец – така ми се струва – обитавам една по-голяма Вселена, което не е никак малко, като се има предвид с какво минимално пространство разполага всеки от нас днес. И когато това за по-голямата Вселена ми мина през ума, погледнах отново към неподатливото на описание беззвездно небе. Не беше място за очите ми, усетих го, и това ме изплаши. Опитах се да се сетя какво бях правил до този момент, да се върна в деня и ако е възможно, да остана в него, но спасителната му мрежа беше невидима и неосезаема. Предположих, че по силата на рутината ще мога да намеря пътя обратно, затова започнах да мисля какво се бе случило от сутринта досега. Със сигурност бях ходил на работа. Вероятно бях ял – закуска, обяд, може би и вечеря, защото навън беше тъмно. Бях говорил с колеги в офиса, бях се разминал с непознати по пътя за къщи. Образите на ежедневието, съвсем

мъгляви, започнаха да плуват неясно очертани около мен. Приближаваха се за кратко, след което нещо ги дръпваше надалеч. Все едно бях скала на дъното на морето, над която течението си играе с останките от разбил се кораб. Донасяше някои от тях достатъчно близо до мен, за да разбере най-общо каква е била катастрофата, но не и какви точно са останалите от нея парченца. Денят ми изглеждаше несглюбем. Във водите на състоянието, което ме беше погълнало, паметта ми явно не бе нищо друго освен неадекватна на новата реалност функция на съзнанието ми. Споменът беше само за едно: че някога е имало спомени. Което бе доста странно, защото имах ясна представа за миналото си отвъд днес и от вчерашния ден – знаех кой съм, вероятно знаех и защо гледам през прозореца точно от тази стая. Защото в даден момент от живота си всеки от нас успява да зърне някой от другите светове. Сънища, грешки, насилието или любовта на околните – за тези врати знам. Тогава човек осъзнава, че границите на нещата са просто линии, непрестанно рисувани и трити от невидими ръце. Но колко от нас се озовават физически в тези нови места? Може би немалко, като се замисля. Не знам дали да придавам тежест на откритието си, или не.

* * *

Изведнъж ми се доспа, усетих умора, изненадваща умора, защото в този ден изобщо не бях работил, а и да бях, работата ми не е тежка, и тръгнах към леглото. Светлините на банята се включиха, надушили ме пред отворената врата, но изгаснаха веднага щом я отминах и продължих по коридора. Обърнах се и погледнах към прозореца в дъното на стаята, в която бях досега: каквото и да се намираше отвъд него, каквито и форми да криеше онова тъмно пространство, в този момент то ми се стори твърде малко, за да води към нощното небе, за да намеква за Космоса отвъд него. Понякога имам усещането, че реалността от моята страна на прозореца е тази, която единствена заслужава определението „истинска“. Все едно съм в самото начало на нещата и светът навън не е доизтъкван. Мога само да чакам и да гледам през прозореца. Когато споделих това с жена ми, тя пак го обясни с технологиите. Няма и сантиметър от нашия дом, каза ми, който да не е заселен с технологии. Учените ги правят все по-невидими. Понякога това, което си мислиш, че е прах, е просто устройство, което следи нуждите на тялото ти и да кажем, включва печката малко преди да усетиш, че си гладен. Не разбрах как това обяснява усещането ми, че вън от стените на нашия дом всичко е може би сън, грешка или без смисъл просто защото там все още не са вплетени определени значения. И до днес не разбирам защо си мисля, че домът ни ми предлага някаква сигурност, сигурност на сетивата, която, изглежда, е единственото нещо, което ме удържа на този свят. Може би защото технологиите у нас са достатъчно убедителни. Може би това е причината рядко да ми се случва да не мога да заспя вечер в леглото, да се въртя изпотен и изтощен, да мисля една мисъл хиляди пъти: сигурно частиците, вкарани от учените в чаршафите, помагат на тялото и съзнанието ми по-лесно да преплуват реката между дните. Може би. Тогава защо, сетих се веднъж да попитам жена ми, чистим? Ако прахта е технология, защо чистим? Само част от прахта, каза, останалото са разни отломки от телата ни и предметите къщи. И все пак, настоях. Все пак не забравяй, че и машините, които чистят, са технология. Ти не бъркаш куклата с човек, нали? Докато си припомнях разговора, започнах да се унасям. Във върнатия спомен жена ми каза още нещо за куклата, но думите се оказаха на прага на съня, даже наполовина в него и нямаше как да ги възстановя напълно. От всичко, което сънувах през нощта, най-ясно се открояваше един елемент, който независимо от това къде ме беше отвел сънят – първо в изоставена къща, след това на едно мое старо работно място, накрая – на гарата, от която тръгвам за офиса, – винаги се състоеше от: набирането на телефона на жена ми, тишината в слушалката, сигнала за свободно, непознатия език. На всички тези

места във всички сънища от през нощта присъстваше обаждането и всяко следващо повторение се наславяваше върху предното, правеше го по-отчетливо, по-ясно, дори разбираемо. В последния сън бях почти сигурен, че разбирам езика от слушалката – илюзия, която алармата ми на сутринта взриви, докато връщаше съзнанието ми обратно в света, в който прекарвах ежедневието си, обикновения свят – моята съдба или затвор, едно от двете неща със сигурност. Със сигурност, имах усещането, не и двете едновременно.

* * *

За първи път видях другия свят, когато внезапно погледнах нагоре. Не бях в стаята си, защото над мен имаше небе. Не беше небето отвъд моя прозорец – онова, в което на вълни имах вяра и в което също така на вълни се съмнявах, – а друго небе, многоцветно и живо като тънката мембрана на сапунен балон в летен ден. Това се случи няколко дни след неуспешното телефонно обаждане. Бях забравил за него. Даже бях забравил да разкажа на жена ми, а с нея се видяхме още на следващия ден. В късния следобед тя се върна от служебно пътуване и започнахме да обсъждаме предстоящо събиране у дома, на което да присъстват Дора, приятелка на жена ми, и някакви мъже, които не познавах. Има много неща, за които трябва да говорим, каза тогава жена ми. Всякакви случки тук и там в Европа, за които Дора ще ни разкаже. Другите искат да пробваме нещо. Още не знам какво, добави, когато видя погледа ми. Не казах нищо, а можех в този момент да се сетя за гласа в телефона и за съня след това. Ето нещо, което щеше да е интересно за нея и да допринесе за нашия разговор. Но тогава, по-малко от едно денонощие след грешката, не се сетих за нея. Все едно нищо странно не се беше случило с мен, все едно нямах чувствителност към извънредното. Жена ми седеше пред екрана си и подреждаше някакви снимки, довършваше работата си. Образите се движеха бързо под пръстите ѝ, почти светкавично, бях сигурен, че го прави механично. От толкова време се занимава с това. Снимките изскачаха от ъглите на екрана, трептяха, минаваха една под друга, или поне на мен така ми се струваше, разбъгваха се в противоположни посоки. Цветовете им бяха ярки и живи като на всички снимки. И точно за тяхната игра се сетих, когато видях небето на другия свят. Заедно с топлия сух въздух то се бе появило над мен по време на някое мое премигване. А може би не. Защото всичко, което помня като начало на деня, когато за първи път видях другия свят, беше това отваряне на очите, което ми показва небето. Не искам да го наричам събуждане, защото може и да не е било сутрин. Нито свестяване, защото не го усещах така. В паметта ми нямаше следи от никакви предварителни действия, никакъв коридор от – както бе с телефона – взимане на апарата, набиране на номера и чакане на отговор, който да ме въведе в новото място. Само небето, което видях. Не почувствах нищо особено. Сигурно заради това и бързо погледнах надолу, към краката си, където видях суха, сивкава почва и обувките си, чисти като току-що обути. Не бях направил и крачка.